

5. PORTAR LA COMUNIÓ ALS MALALTS

Jesús va tenir una especial atenció amb els malalts. En diversos passatges dels evangelis se'n parla i en la vida pública de Jesús hi ha vàries trobades amb malalts: els surt a l'encontre, els acull, els atén personalment, a molts els guareix, s'oposa a tot allò que els margina. Fins i tot arriba a identificar-se amb ells, quan anuncia que, en la vinguda del Fill de l'home, un dels criteris per jutjar els homes serà la preocupació pels malalts: «Quan estava malalt, em va visitar» (Mt 25, 36).

L'Església, continuadora de la missió de Jesús, ha atès des dels seus inicis els malalts, a imitació i en nom del seu Senyor, fent-los partícips de la comunió, perquè aquests segueixin alimentant-se amb el pa de vida. Tenim un bonic testimoni de mitjan segle II, quan sant Justí, en la seva *Apologia*, descriu la celebració i diu que els diaques reparteixen el pa eucarístic als presents i el porten també als absents. Recordem, a més, que el costum de conservar en el sagrari la reserva eucarística fou iniciada per l'Església per poder portar-la a malalts i absents; més tard es convertiria en un lloc per a l'adoració de la presència real.

Així, visitar els malalts és considerada com una de les principals obres de misericòrdia assenyalades per l'Església.

Fins la institució de ministres extraordinaris de la comunió, havia de ser el propi prevere o el diaca qui portés la comunió als malalts. Però la normativa recent ha possibilitat que els acòlits o els laics encarregats puguin fer-ho, en els dos casos com a ministres extraordinaris. De manera que puguin participar amb més freqüència de l'Eucaristia, sobretot els diumenges i festes, que és quan més sentit té, i a la vegada quan menys podien atendre'ls els preveres o diaques; i això, no només per als malalts que estan a casa seva, sinó de manera especial també per als malalts i ancians dels hospitals i residències.

No obstant això, la delegació d'aquest ministeri a laics no eximeix el prevere de visitar els malalts. Ja que els preveres, en tant que responsables de les comunitats cristianes, han d'atendre i conèixer la situació dels fidels la cura

pastoral dels quals els ha estat confiada. A més, la seva visita possibilita que els que no puguin anar a l'Església puguin celebrar, quan sigui necessari, altres sagraments, com la penitència o la unció dels malalts.

1. Sentit de la comunió als malalts

1.1. Participació en el sofriment pasqual de Crist

Els moments de dolor, feblesa i soledat que molts malalts o ancians experimenten en la seva vida, són una participació molt especial en el sofriment pasqual de Crist. Aquesta perspectiva la va tractar molt bé sant Joan Pau II en la seva Carta apostòlica *Salvifici doloris*, de 1984, sobre el sentit cristià del dolor. És un misteri ple de sentit: portar a aquestes persones la força de Crist, en els moments de feblesa, sota la forma del sagrament de l'Eucaristia, el memorial de la mort redemptora del Senyor.

1.2. Comunió amb la comunitat

Portar la comunió als malalts expressa i alimenta els llaços de comunió amb la comunitat a la qual ells segueixen pertanyent. Són membres de l'Església de ple dret i formen, al costat de la resta de cristians, el poble de Déu.

Està bé, per una banda, que la comunitat es recordi explícitament d'aquestes persones que tal vegada han estat anant a la seva convocatòria durant anys i anys, i que ara, transitòriament o definitivament, es veuen allunyades de l'assemblea dominical. La comunitat cristiana no pot oblidar els seus membres malalts o impedits: està bé que pregui per ells (recordant-los, per exemple, sovint en la pregària dels fidels de la missa), que s'interessi per la seva salut, que vegi com, després de la comunió, els ministres designats reben expressament l'encàrrec de portar-los la comunió.

La comunitat, en el moment oportú, tindrà cura també que aquests malalts celebrin el sagrament de la unció o que rebin solemnement el viàtic, i després de la mort, seguirà pregant per ells, a les exèquies i en altres celebracions litúrgiques.

Per una altra part, està bé que els mateixos malalts i impedits, precisament en aquests moments d'allunyament i dolor, sentin la proximitat de la seva comunitat. Que sàpiguen que els altres preguen per ells; que els envien l'Eucaristia perquè puguin participar de la seva reunió dominical o festiva (o

diària); que, a més de la comunió, rebin per aquest mateix ministre notícies de la comunitat, per exemple amb el full dominical. A través d'aquesta visita d'un o més membres enviats per la comunitat, amb els quals celebren la seva fe, experimenten la prolongació de la missa comunitària a la qual no han pogut assistir per les seves circumstàncies.

Reben la comunió perquè estan en comunió: la comunió eucarística que se'ls porta és la millor expressió de la comunió eclesial, que no s'ha de trencar ni afeblir per l'allunyament físic de l'assemblea dominical. Se'ls porta el cos (eucarístic) de Crist perquè segueixen pertanyent al cos (eclesial) de Crist.

1.3. Enriquiment de la comunitat

En rebre la comunió, els malalts i ancians no només senten la seva pertinença a la comunitat cristiana, sinó que l'enriqueixen, des de la seva pròpia situació vital.

Combregar amb la passió de Crist, pot servir perquè els malalts i ancians ofereixin el seu sofriment per les intencions de tots. Així, sense discursos i sense grans activitats, sinó associant-se al dolor de Crist a través de la seva malaltia o feblesa, enriqueixen la resta de membres de la comunitat cristiana.

Aquest podria ser, algunes vegades, el tema de les lectures, de les oracions o de les paraules d'ànim que el ministre de la comunió els dirigeixi a aquests membres malalts o febles de l'Església.

1.4. En diumenge

Portar la comunió als malalts i ancians té un sentit més ple si es fa en diumenge.

Aquest dia, dia de la resurrecció, dia de la comunitat reunida per celebrar l'Eucaristia, haurà marcat el ritme de la vida creient d'aquestes persones que ara, en estar malaltes o impedides, no poden seguir anant a la missa dominical.

És, per tant, el dia en què amb més coherència i sentit poden rebre l'Eucaristia: en combregar en diumenge s'uneixen a Crist en el dia de la seva resurrecció i s'uneixen a la comunitat cristiana en el dia que es reuneix per celebrar l'Eucaristia.

Ara bé, aquest dia els preveres estan ocupats per altres tasques pastorals. Però gràcies que es permet els laics exercir aquest ministeri, es pot repartir més fàcilment la comunió als malalts i ancians en diumenge.

2. Més enllà de portar la comunió

L'atenció pastoral dels malalts va més enllà del mer fet de portar-los la comunió. Inclou també visites, atenció, preocupació, seguiment i, a vegades, fins ajuda econòmica i sanitària. Els malalts i ancians volen la comunió, sí; però moltes vegades necessiten, a més, companyia i ajuda: una mà que sàpiga estrènyer les seves, una persona que els dirigeixi paraules amigues, que sàpiga escoltar-los i passar una estona amb ells sense mostrar impaciència ni preses.

De manera que els ministres extraordinaris de la comunió hauran de tenir una sensibilitat especial per captar els desitjos i les necessitats tant de les persones malaltes com de les seves famílies.

I també hauran de tenir informat el rector sobre la situació i l'evolució d'aquestes persones que reben la comunió de les seves mans.

3. L'actitud espiritual del ministre de la comunió envers els malalts

El cristià que dedica temps i esforç a visitar i portar la comunió als malalts i ancians continua la mateixa missió de Crist, que atenia els malalts i els més febles, que dedicava les seves paraules d'encoratjament a ajudar precisament els qui en trobava més necessitats.

A més, hi sap reconèixer el rostre de Crist: «Quan estava malalt, em vau visitar... ¿Quan us vam veure malalt o a la presó, i vinguérem a veure-us?... Us ho dic amb tota veritat: tot allò que fèieu a cadascun d'aquests germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi» (cf. Mt 25, 31-46).

I també se sent enviat per la comunitat cristiana: no actua sol com una persona que pel seu bon caràcter o per l'amistat que té amb un malalt l'acompanya i el fa partícip de l'Eucaristia, sinó que ho fa a més com a enviat i ministre de la comunitat.

Això demanarà probablement en el ministre extraordinari de la comunió esperit de sacrifici, perquè el servei que porta a terme suposa temps, dedicació, afecte; i no sempre resulta fàcil, precisament en els dies festius, renunciar als propis projectes per atendre'n d'altres.

És un ministeri que demana amor als malalts i ancians, i una sensibilitat de proximitat i afecte, capacitat d'escolta, optimisme, cordialitat i paciència. Tot això suposa que aquesta visita «sacramental», i altres que puguin preparar-la o

perllongar-la, es fan sense presses. Cada ministre no hauria de ser l'encarregat de portar la comunió a moltes persones: cal calcular que cada una demanarà més temps del que ocupa estrictament el ritu concret.

I alhora és un ministeri que demana també un veritable amor a l'Eucaristia i la convicció que val la pena enfortir amb ella els cristians en moments de feblesa. Per això, el ministre extraordinari de la comunió s'esforçarà per saber utilitzar bé el *Ritual* corresponent, per poder triar entre les diferents fórmules que s'ofereixen i realitzar tot el ritu amb dignitat i respecte, sense banalitzar-lo en cap moment ni caure en la rutina o mer formulisme. Sentir-se ministre de Crist i de la comunitat eclesial, en un moment com aquest, és l'actitud que l'inspirarà la justa paraula i actuació, perquè els malalts se sentin acompanyats per la comunitat i perquè vagin veient el seu propi estat de malaltia o feblesa des de la perspectiva pasqual d'incorporació al dolor salvador de Crist Jesús.

4. Descripció del ritu

Donar la comunió als malalts ha d'anar més enllà del sol fet de combregar. Es tracta d'una celebració més pausada i completa, per tal que el ritu aparegui com allò que és, una celebració festiva, encara que excepcional i abreujada, de la Pasqua del Senyor.

Serà convenient preparar una tauleta amb unes estovalles, amb flors i espelmes si és possible, per indicar que es va a participar de l'Eucaristia del Senyor que ha celebrat la comunitat.

L'estructura del ritu és, més o menys, com la que abans hem descrit per a la comunió fora de la missa, amb alguns detalls més simplificats, com per exemple la pregària dels fidels o el gest de la pau que no apareix en aquest ritu dels malalts.

Les lectures i oracions caldrà seleccionar-les prèviament amb adaptació a les circumstàncies, de manera que el conjunt ajudi a créixer en la fe a tots, tant als malalts com a les seves famílies.

No aniria malament que es recitessin alguna vegada, per part de tots els presents, oracions que se saben de memòria i que poden ajudar-los en aquesta expressió de la seva fe: a més del Parenostre, també l'Avemaria, o una oració eucarística.

Els que envolten el malalt o ancià, familiars o no, poden combregar també, si ho volen. Amb l'excepció que, si és diumenge, és millor que els qui puguin

ho facin a la missa. Una altra cosa seria si alguna persona, precisament per atendre el malalt, no pot anar a la celebració eucarística. O bé que es tracti del viàtic solemnement celebrat: en aquests casos sí poden combregar juntament amb el malalt.

En hospitals, residències i cases religioses, és possible a vegades connectar les habitacions dels malalts amb la capella perquè els qui vulguin puguin seguir per la megafonia o la televisió el desenvolupament de la missa. Aleshores, la comunió es pot distribuir, als qui l'hagin demanat, en connexió amb la celebració, sense necessitat de tots els elements abans esmentats.